

УДК 930.25(092)(477.46)

Г. О. МЕЛЬНИК*

ЗИМОВИЙ БАЛ ТЕТЯНИ КЛИМЕНКО

Висвітлено трудовий шлях директора Державного архіву Черкаської області Тетяни Анатоліївни Клименко, яка понад двадцять років працює в архіві.

Ключові слова: Державний архів Черкаської області; дослідницька робота; управління.

У перший день зими свій славний ювілей відзначає Тетяна Анатоліївна Клименко, директор Державного архіву Черкаської області. Понад 20 років напруженої праці вона віддала архівній справі. Висока освіченість, наукова принциповість, цілеспрямованість, надзвичайна працездатність та вимогливість до себе й колег, відкритість до інновацій у сфері архівної справи викликають захоплення та повагу.

Народилася Тетяна Анатоліївна у 1960 р. у славному та одному з найстародавніх міст України – Володимир-Волинському, що на Волині. Народження її в цьому мальовничому краї зумовлено специфікою професії батька – військовослужбовця армії колишнього СРСР. Відзначаючись у дитинстві дисциплінованістю (в переважній більшості інтелігентних офіцерських родин це було одним із пріоритетів у вихованні дітей), сумлінністю у навчанні в шкільні роки (невипадковим було отримання нею свідоцтва про закінчення музичної школи по класу фортепіано з Відзнакою та загальноосвітньої середньої школи із Золотою медаллю). Ще під час навчання викладачі музичної школи оцінили старанність та обдарованість учениці, і вже у 16 років Тетяна

* Мельник Ганна Олексіївна – головний спеціаліст з питань кадрової роботи Державного архіву Черкаської області.

працювала концертмейстером дитячої музичної школи м. Володимир-Волинського.

Одразу після закінчення середньої школи у 1978 р. вона вступила на факультет іноземних мов Івано-Франківського державного педагогічного інституту ім. В. Стефаника. Закінчивши у 1983 р. інститут та отримавши кваліфікацію учителя англійської і німецької мов, декілька років працювала вчителем іноземних мов у Володимир-Волинській середній школі, де була відзначена подякою керівництва школи за високоякісну підготовку учнів до міської олімпіади з іноземних мов. Ще під час навчання в інституті вона познайомилася із студентом Івано-Франківського державного інституту нафти і газу. І, як це призначено долею, незабаром вийшла за нього заміж та переїхала у незнайоме для неї, але рідне для її чоловіка місто в центральній Україні – Черкаси.

Іноді випадок і удача відіграють в житті людини визначальну роль. Так сталося і в житті Тетяни Анатоліївни. У 1987 р. вона була прийнята на роботу в Державний архів Черкаської області на тимчасову посаду архівіста I категорії відділу забезпечення збереженості документів і залишилася працювати в цій установі на довгі роки. Комунікабельна, здатна легко пізнавати цікаве і невідоме, вона швидко осягнула сутність професії архівіста як Хранителя історичної пам'яті. Тому архів незабаром став для неї другою домівкою, а робота – частиною душі та життям.

Протягом 1980-х – 2000 рр. Т. А. Клименко оволоділа знаннями та навиками практично з усіх напрямів роботи архіву, швидко підвищуючи свій фаховий рівень. У 1988 р. її було призначено на посаду інспектора архівного відділу Черкаського облвиконкому та, у зв'язку з ліквідацією архівного відділу, переведено на роботу в Державний архів Черкаської області: з кінця 1988 р. по 1990 р. вона працювала старшим археографом відділу інформації та використання документів, з 1991 р. по 1995 р. – провідним методистом організаційно-планового відділу, з 1995 р. по 1996 р. – завідувачем архівосховища I категорії (колишній партійний архів), з 1996 р. по 1997 р. – завідувачем відділу громадських організацій та об'єднань, з 1997 р. по 2000 р. – головним спеціалістом з питань кадрової роботи. Її життєва активність та лідерські якості були сповна оцінені колективом, тривалий час вона обиралася головою профспілкового комітету архіву. Легко поєднуючи професійну і громадську діяльність, вона була ініціатором численних культурно-масових заходів, з розумінням ставилася до всіх проблем членів колективу; прагнула допомогти, вирішувала багато побутових проблем колег, розраджувала добрим словом. Цього неписаного правила Тетяна Анатоліївна дотримується за будь-яких обставин і зараз, адже дружній колектив – це незламна сила. Тому призначення її у квітні

2000 р. директором Державного архіву Черкаської області було схвалено сприйнято в колективі.

Саме в цей час, на зламі ХХ–ХХІ століть, відбуваються зміни в суспільстві, насамперед його стрімка інформатизація (блискавичне розповсюдження Інтернету, електронних документів) та демократизація, які безпосередньо впливають на архівну справу, модернізуючи її.

Із призначенням Т. А. Клименко на посаду директора архіву розпочався новий етап її трудового й життєвого шляху. Вона починає активно займатися науково-дослідною та організаційною роботою. Результатом наполегливої дослідницької праці стало прийняття у 2004 р. Спеціалізованою вченою радою Українського державного науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства, на підставі прилюдного захисту дисертації, рішення про присудження Т. А. Клименко наукового ступеня кандидата історичних наук зі спеціальності історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни.

Оскільки розвиток архівної справи на Черкащині залишався невивченим у багатьох аспектах, вибір нею теми кандидатської дисертації – “Розвиток архівної справи на Черкащині. 1919–2000 рр.” був визначений бажанням не лише пізнати історію розвитку архівної справи на прикладі Черкаської області – унікальної історичної території України, з якою пов’язано багато ключових подій вітчизняної історії, але й прагненням глибше та різнобічніше ознайомити широкі наукові кола та громадськість з наймолодшою серед усіх регіонів України – Черкаською областю.

З того часу наукові розвідки з історії краю і держави стали для неї покликом душі. Т. А. Клименко є автором понад 40 наукових праць, статей, співавтором та співупорядником численних науково-популярних та краєзнавчих видань, в яких простежуються притаманні їй неординарність мислення, інтуїтивне відчуття нового, наукова етика. Вона регулярно виступає на сторінках місцевої та республіканської преси, бере участь у тематичних передачах, прямих ефірах Черкаського обласного радіо і телебачення.

Однією з яскравих сторінок трудової та громадської діяльності Т. А. Клименко є обрання її в 2000 р. до складу Комітету з архівного будівництва та обладнання у зоні поміркованого клімату Міжнародної Ради Архівів, який своєю діяльністю сприяє створенню, розвитку та використанню світової архівної спадщини. Участь у роботі комітету МРА є дуже відповідальним обов’язком, оскільки директор Державного архіву Черкаської області представляє в ньому Україну, активно залучається до наукових розробок з питань архівного будівництва та оснащення, є експертом з цих питань. Стала в нагоді й отримана вища освіта, а саме, знання іноземних мов, які Т. А. Клименко застосовує при спілкуванні із закордонними колегами та вивченні іноземної

фахової літератури. Як член Міжнародної Ради Архівів Тетяна Анатоліївна налагоджує, підтримує й зміцнює зв'язки з архівістами інших країн; бере участь у вирішенні питань щодо збереження, охорони і захисту документальної пам'яті людства. Маючи досвід участі в роботі МРА, у міжнародних конференціях архівістів, Т. А. Клименко приймає управлінські рішення щодо поступової інтеграції архівної системи області, як частини архівної системи України, до європейської системи. Від цього життя директора архіву стає більш насиченим, різноманітним. Адже це дає змогу подорожувати і пізнавати світ, знайомитись з культурою народів, обмінюватись інформацією і досвідом з колегами із інших країн.

Тетяна Анатоліївна Клименко бере активну участь у вирішенні проблем соціально-культурного розвитку Черкаського регіону. Вона входить до складу лекторської групи при облдержадміністрації; обласної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей; обласної комісії щодо розгляду питань, пов'язаних із встановленням статусу учасника війни; комісії обласної ради з питань поновлення прав реабілітованих; численних координаційних рад та організаційних комітетів з організації свят державного і регіонального значення; редакційної колегії з видання тематичної серії книг "Реабілітовані історією. Черкаська область". Із 2009 р. Т. А. Клименко є головою обласного осередку Спілки архівістів України.

У 2005 р. рішенням Черкаської обласної ради Тетяну Анатоліївну було затверджено заступником голови конкурсної комісії з присудження обласної красназавчої премії ім. Михайла Максимовича.

Як член обласної редакційної колегії з підготовки та випуску видань серії "Книга Пам'яті України" директор архіву наполегливо працювала над здійсненням пошукових заходів щодо виявлення та узагальнення матеріалів про громадян області, які воювали на фронтах і проходили військову службу протягом 1939–1945 рр., відбудовували населені пункти черкащини, за що була нагороджена Почесними грамотами Головної редакційної колегії Книги Пам'яті України та Почесною грамотою Черкаської обласної ради. За вагомий особистий внесок у справу здійснення компенсаційних виплат громадянам України – жертвам нацистських переслідувань – її нагороджено Почесною грамотою Черкаського обласного відділення Українського національного Фонду "Взаєморозуміння і примирення" при Кабінеті Міністрів України, а за високу громадянську позицію в справі реалізації соціальних державних програм, поширення принципів добра і гуманізму – Почесною грамотою Президії обласної організації товариства Червоного Хреста.

Директор державного архіву області багато уваги приділяє залученню молоді до державної служби, створює належні умови для професійного росту та підвищення кваліфікації молодих державних службовців,

тому не випадково наказами Головдержслужби України вона неодноразово включалася до складу організаційного комітету з проведення щорічного Всеукраїнського конкурсу “Кращий державний службовець” у Черкаській області.

Тетяна Анатоліївна активний учасник краєзнавчого руху. Вона є членом правління Черкаської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, досвід якої схвалений і запозичується іншими регіональними організаціями. Спільно з науково-навчальним інститутом історії і філософії Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, обласним краєзнавчим музеєм та обласною організацією Національної спілки письменників Т. А. Клименко наприкінці 2009 р. організувала проведення круглого столу “Використання архівних документів в історико-краєзнавчих дослідженнях”, присвяченого 90-річчю створення першої державної архівної установи в Черкаській області та 20-річчю обласної організації Національної спілки краєзнавців України. З метою активізації краєзнавчого руху та наукового узагальнення дослідницьких напрацювань з історії краю періодично в Черкасах проводяться науково-краєзнавчі конференції “Черкащина в контексті історії України”, в яких Тетяна Анатоліївна бере активну участь.

Т. А. Клименко користується великим авторитетом і повагою серед студентів споріднених архівній справі спеціальностей вищих навчальних закладів області, викладає профільні архівні дисципліни на посаді доцента в Черкаському національному університеті ім. Б. Хмельницького та у Східно-європейському університеті економіки і менеджменту, керує архівною практикою студентів науково-навчального інституту історії і філософії Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького. На базі вищезгаданого інституту за її участю в 2010 р. створена кафедра архівознавства, новітньої історії та спеціальних історичних дисциплін, де бакалаври та спеціалісти з напрямом підготовки “Історія” мають можливість за освітньо-кваліфікаційним рівнем “магістр” отримати кваліфікацію – викладач вищого навчального закладу, науковий співробітник (архівна справа), архівіст. Така широка освітня діяльність директора держархіву області характеризує її як активного популяризатора архівної справи.

Протягом десяти років роботи на посаді керівника архіву Тетяна Анатоліївна Клименко зарекомендувала себе умілим та досвідченим управлінцем. Під її керівництвом, багато в чому завдячуючи її наполегливості, енергійності та системності у роботі, ефективно вирішено низку визначально важливих адміністративно-господарських питань: успішно реалізовано завдання обласної цільової програми розвитку архівної справи на 2007–2010 роки, зокрема проведено комплексні ремонтні роботи в приміщеннях архіву, придбано та встановлено нову

систему вентиляції і кондиціонування повітря в архівосховищах, сучасне обладнання для мікрофільмування документів та ін. За десять останніх років замінено приміщення п'яти архівних відділів райдержадміністрацій та трьох архівних відділів міських рад, семи архівним відділам надано додаткові приміщення. Площа архівосховищ архівних відділів зросла за десятиріччя майже в 1,8 разів, протяжність стелажного обладнання – на 46 відсотків. Дуже вагомим є особистий внесок Т. А. Клименко у створення на Черкащині мережі трудових архівів, наразі в області функціонує 14 районних, 2 міських в містах обласного значення, 2 міських в районних центрах, 1 селищний та 27 сільських трудових архівів.

Багаторічна діяльність Т. А. Клименко у сфері архівної справи одержала високу оцінку з боку держави та наукової громадськості. Її високий професіоналізм відзначено нагородами Головного архівного управління при Кабінеті Міністрів України, обласної державної адміністрації, обласної ради. За вагомий особистий внесок у забезпечення розвитку архівної справи, високий професіоналізм та багаторічну сумлінну працю в 2006 р. її нагороджено Почесною грамотою Кабінету Міністрів України. У 2008 р. Указом Президента України за вагомий особистий внесок у справу єднання українського народу, розбудову демократичної, соціальної і правової держави Т. А. Клименко нагороджено Орденом княгині Ольги III ступеня.

Тетяна Анатоліївна Клименко – яскрава й різнобічна особистість, котра гармонійно поєднала професіоналізм і високі моральні чесноти людини. Вона гарна дружина, має двох дочок – Людмилу та Інну. Її найближчим і найвірнішим другом та порадиником є коханий чоловік.

Свій ювілей Тетяна Анатоліївна зустрічає у розквіті сил, у доброму фізичному та духовному здоров'ї, сповнена оптимізму, цікавих планів і творчих задумів.

Освещён трудовой путь директора Государственного архива Черкасской области Татьяны Анатольевны Клименко, которая более двадцати лет своей жизни посвятила архивному делу.

Ключевые слова: Государственный архив Черкасской области; исследовательская работа; управление.

The article was written on the occasion of fiftieth birthday of the director of The State Archives of Cherkassy region Klymenko Tetyana, whose twenty years seniority is connected with Cherkassy Archives.

Keywords: The State Archives of Cherkassy region; research work; management.